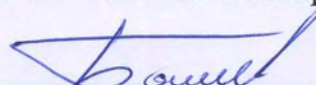
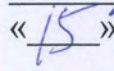
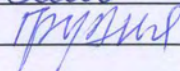

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ТА РЕСТАВРАЦІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Фахової міжкафедральної комісії

« 15 »

Балог А.С.

2025 р.

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВБ. ШРИФТ І ТИПОГРАФІКА

Освітній ступінь: магістр, 1 курс

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітня програма: «Графічний дизайн»

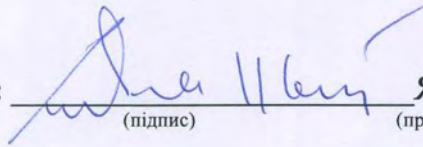
Підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Київ – 2025

Розробник програми: Стадниченко Дмитро Сергійович, здобувач третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти ступеня доктора мистецтва кафедри дизайну у творчій аспірантурі Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

Узгоджено гарантом

освітньо-творчої програми:

(підпис)

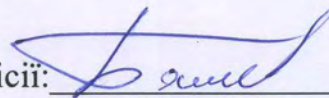
Яланський А. В.
(прізвище та ініціали гаранта)

Обговорено та схвалено на засіданні
Фахової міжкафедральної комісії

« 19 » 09 2025 року,
(дата розгляду та номер протоколу)

протокол № 2

Голова Фахової міжкафедральної комісії:

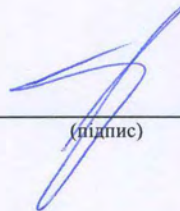

(підпис)

Балог А. С.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри графічних мистецтв
« 15 » грудня 2025 року, протокол № 7

Завідувач кафедри

(підпис)

Тихонюк О.В.
(прізвище та ініціали)

© Стадниченко Д. С., 2025 рік
© НАОМА, 2025 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 023 <u>Образотворче мистецтво,</u> <u>декоративне мистецтво,</u> <u>реставрація</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціалізація: живопис, графіка, скульптура, сценографія, реставрація	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	— -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>аспекти формоутворення знаково-символьних образів сучасної типографіки</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2 -й	— -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Лекції	
		6 год.	— год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	— год.
		Лабораторні	
		4 год.	— год.
		Самостійна робота	
		60 год.	— год.
Індивідуальні завдання:		— год.	
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання - —

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета. Вивчення шрифту і типографіки є цікавим і необхідним завданням для графічних і шрифтових дизайнерів та всіх, хто працює з візуальною інформацією, оскільки вони безпосередньо впливають на естетичну привабливість, читабельність та сприйняття повідомлень. Розуміння принципів типографіки допомагає створювати гармонійні, ефективні й виразні проекти, що можуть підсилювати бренд, покращувати користувацький досвід та сприяти успішній комунікації. Водночас, знання про історію шрифтів і їхні технічні особливості дозволяє глибше розуміти контекст та можливості використання типографіки, експериментувати зі стилями і створювати оригінальні рішення. Вивчаючи типографіку, фахівці стають більш обізнаними та професійно здатними адаптувати свої знання до різних медіа, від друкованих видань до цифрових платформ, що є ключовим у сучасному динамічному світі дизайну, формують професійні компетенції і практичні навички задля розв'язання складних задач та практичних проблем, що передбачають здійснення інноваційної діяльності у сфері дизайну шрифту, типографіки та образотворчого мистецтва.

Завдання. Формування здатності фахівця здійснювати художньо-проектну діяльність в царині дизайну шрифтів та типографіки.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК5. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог в проектуванні візуальних комунікацій, корпоративному дизайні, веб-дизайні тощо.

СК3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.

СК5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виразні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій.

СК7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.

СК9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги).

СК11. Здатність вести комплексне проектування з багатоелементними проектними частинами, приймати та обґрунтовувати самостійні рішення у вирішенні складних задач та комплексних проблем у сфері дизайну.

СК12. Здатність застосовувати універсальні підходи, досвід та практики світового дизайну з урахуванням національних культурних традицій, особливостей та контексту, створюючи оригінальні дизайнерські рішення, що відповідають сучасним вимогам графічного дизайну і відображають національну ідентичність.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.

2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми.
3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.
4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами.

5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні принципи та концепції візуальних комунікацій, а також їх застосування у різних сферах дизайну;
- теоретичні основи концептуального проектування та методи науково-обґрунтованого аналізу фахових проблем у дизайні;
- проєктні аспекти ведення художньої діяльності у сфері графічного дизайну, включаючи принципи створення конкурентоспроможних і соціально відповідальних продуктів.

Вміти:

- генерувати креативні рішення та ідеї, що відповідають сучасним вимогам візуальної комунікації та графічного проектування;
- застосовувати спеціальні методи рисунка, живопису, а також використовувати апаратні та програмні засоби комп'ютерних технологій у проектуванні;
- планувати і реалізовувати дизайн-проекти, ефективно організовуючи їхні етапи і контролюючи процес виконання;
- будувати ефективну комунікацію з різними професійними групами, представляючи результати своїх проєктів у науковому та професійному середовищі.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТИПОГРАФІКА

Тема 1. Матеріальне складання типографіки.

Типографіка — це простір смислів: від матеріального складання до кінетичної типографіки. вправи з матеріального складання в друкарні академії та один з основних методів створення образу в проєктній графічній діяльності.

Типографіка засобами матеріального складання і високого друку (letterpress) та типографічна композиція засобами матеріального складання. Образ, літера, зміст в типографічних композиціях на основі практичних занять. Знайомство студентів з наявним матеріальним шрифтом у друкарні. Способи складання цитат / афоризмів / прислів'я на обрану тему. Виділення основних думок акцидентним складанням. Робота над пошуком типографічного образу цитати - у комп'ютері на базі бібліотеки матеріальних шрифтів та в складальному цеху типографії під доглядом майстра виробничого навчання. Композиція зі складаних гранок в суцільну шпальту на талері друкарської машини та друк тиражу форматом А2 / відбір та оформлення кращих відбитків до перегляду.

Тема 2. Типографічний плакат.

Рекламний типографічний плакат (типографічний плакат-цитата). Вибір методів типографіки для створення патріотичного плакату або рекламного плаката для курсових проєктів з розробки пакувань (сторінкових видань, фірмового стилю тощо). Розробки студентських робіт до участі у конкурсних проєктах на соціальну, політичну, соціокультурну тематику. Використання шрифту і типографіки як головної умови та ключового елемента у створенні візуального образу.

Тема 3. Цифрова типографіка.

Основи цифрової типографіки: груповий проєкт. Практичні групові заняття задля створення спільного виставкового проєкта з 22 аркушів складених в одне слово. Статична і динамічна композиція, ритм і метр, контраст і нюанс однієї літери засобами використання її графеми, гліфа, насиченості, контрасту, пропорцій. Групова робота студентів над словом Типографіка. Вивчення складальних гартових шрифтів з друкарні Академії, формування гранки з маюскульних і мінускульних абеткових знаків, а також цифр і пунктуації. Друк і сканування зразків. Порядок виконання практичної роботи в комп'ютерному класі кафедри дизайну з цифрування знаків та опису шрифту в Glyphs, FontLab, FontForge або Birdfont. Робота над презентаційним типографічним плакатом гарнітури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ШРИФТ

Тема 4. Шрифтова реконструкція.

Шрифт — простір форм: від історичної реконструкції до графічної археології. Ряд вправ на створення акцидентної абетки, шрифтових реконструкції, створення гарнітур, дослідження побутового шрифту та шрифтовий переклад текстових шрифтів на кириличну основу.

Реконструкція шрифту за обраним джерелом інспірації. Визначення понять шрифтової реконструкції та обговорення проєкту щодо інтерполяції лєтерингу у шрифт. Інструменти для аналізу та фіксації конструктивних особливостей майбутнього шрифту, які використовуються як модульні елементи. Визначення метрик та аналіз взаємовідношення маюскульних і мінускульних елементів зі зразками класичних шрифтів. Процес типографічного використання. Універсальний метод типографічного використання та застосування його для проєктування будь-якого іншого шрифту, не пов'язаного з історичними джерелами.

Тема 5. Шрифт і кінетична типографіка.

Шрифт і кінетична типографіка, як частина сучасних аудіовізуальних мистецтв, ґрунтується на анімації тексту для створення динамічних і виразних візуальних образів. Трансформації текстових елементів, їх рух та візуальні ефекти для посилення уваги глядачів до повідомлення. Різноманітні аспекти кінетичної типографіки, її застосуванні в сучасних медіа. Надання інструментів для аналізу та створення анімованого тексту на базі зразків з історії дизайну титрів та візуальних комунікацій.

Визначення кінетичної типографіки та аналіз її основних принципів і технік. Розгляд інструментів для аналізу та створення анімованих текстових елементів, які використовуються як базові компоненти в дизайні. Визначення основних інструментів роботи з анімованим текстом і шрифтовими символами та аналіз взаємодії різних стилів анімацій на прикладах класичних творів. Демонстрація процесу створення кінетичної типографіки і адаптація традиційних технік типографіки до сучасних можливостей тривимірного проєктування що запроваджується у роботі над курсовим проєктом.

Тема 6. Шрифтовий переклад і графічна археологія.

Шрифтовий переклад на кириличну основу, ґрунтування його на актуальній проблемі відсутності достатку у сучасних українських шрифтах. Особливості сучасного українського шрифту та інтеграція його в художню пластику шрифтових експериментів з латиницею. Сучасний гуманістичний гротеск та українізована адаптація на його основі й аналізу. Об'єднання пластичних характеристик двох типів писемності та підкреслення власної особливості національних графем. Графічна археологія літер з міського середовища, що ґрунтується на роботі з протилежним джерелом інспірації, написах знайдених у побутовому житті вулиці, графіті, рукописні оголошення, навігаційні написи, гасла вуличних протестів тощо.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для денної форми навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Типографіка					
Тема 1. Матеріальне складання типографіки.	5	1	4	—	10
Тема 2. Типографічний плакат.	5	1	4	—	10
Тема 3. Цифрова типографіка.	5	1	4	—	10
Разом за змістовим модулем 1	15	3	12	—	30
Модуль 2. Шрифт					
Тема 4. Шрифтова реконструкція.	5	1	4	—	10
Тема 5. Шрифт і кінетична типографіка.	5	1	4	—	10
Тема 6. Шрифтовий переклад і графічна археологія.	5	1	4	—	10
Разом за змістовим модулем 2	15	3	12	—	30
Всього годин	30	6	24	—	60

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Семінарські заняття не передбачені.	—

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Практична робота в складальному цеху типографії.	2
2	Практична робота в друкарському цеху типографії.	2
3	Практична робота з ескізування типографічного плаката 90х60 см.	2
4	Практична робота з реалізації типографічного плаката 90х60 см.	2
5	Практична робота з двома типографічними аркушами 60х60 см.	2
6	Практична робота над цифровою бібліотекою типографських шрифтів.	2
7	Практична робота з шрифтової реконструкції.	2
8	Практична робота з презентації реконструйованого шрифту.	2
9	Практична робота з кінетичною типографікою засобами двомірної анімації.	2
10	Практична робота з кінетичної типографіки засобами тривимірної анімації.	2
11	Практична робота зі шрифтового перекладу на кириличну основу.	2
12	Практична робота з графічної археології побутового шрифту.	2
	РАЗОМ	24

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема. Робота в складальному цеху типографії.

Мета: навчити використовувати типометричну систему вимірювання.

План

1. Провести ознайомлення з обладнанням і основними принципами роботи в друкарні.
2. Виконати матеріальне складання підготовленого і затвердженого до друку ескізу.

Практичне заняття № 2

Тема. Робота в друкарському цеху типографії.

Мета: навчити роботи з друкарським верстатом і фіксації композиції гранок на талері.

План

1. Описати конструкцію і принцип роботи друкарського верстата.
2. Дослідити можливості високого друку для текстових і акцидентних гарнітур.
3. Скласти висновки про можливості різного типу паперу витримувати наклад.

Практичне заняття № 3

Тема. Робота з ескізування типографічного плаката

Мета: навчити використовувати шрифт як образ.

План

1. Провести ознайомлення з прикладами робіт студентів попередніх курсів.
2. Виконати жеребкування серед студентів цитат для типографічного плаката.
3. Розробити ескіз типографічного плаката

Матеріал: папір формату 30×20 см (наприклад, креслярський, художній або інший відповідний папір); графічні олівці різної твердості (НВ, 2В); маркери та фломастери різних товщин; лінійки та циркулі; графічні ручки та стилуси; різнокольорові олівці або акрилові фарби; шаблони шрифтів та буквених форм; папір для начерків; програмне забезпечення для цифрового ескізування (за бажанням).

Техніка виконання: ручне ескізування типографічного плаката з акцентом на компактну та ефективну композицію тексту; використання різних стилів та варіацій шрифтів для створення образів у обмеженому просторі; експериментування з розміщенням та масштабуванням текстових елементів для досягнення балансу в малому форматі;

Інтеграція графічних елементів зі шрифтом для підсилення візуального впливу на меншій площі; використання лінійних та кольорових акцентів для виділення ключових частин цитати в компактному форматі; за необхідності, застосування цифрових інструментів для уточнення та поліпшення ескізу перед фінальним виконанням.

Розмір: 30×20 см.

Практичне заняття № 4

Тема. Робота з реалізації типографічного плаката

Мета: навчити використанню сучасних технологій для реалізації проєкта.

План

1. Описати основні принципи реалізації проєкта.
2. Дослідити можливості відтворення візуальних ефектів затвердженого ескіза.
3. Скласти висновки про відповідність змісту і форми.

Матеріал: матовий фотопапір з пігментною основою, який забезпечує насичені кольори та стійкість до вицвітання, 140-200 г/м² для достатньої жорсткості та тривалого використання, пігментний плоттерний друк, використання пігментних чорнил стійких до ультрафіолетового випромінювання та водонепроникні; кліпси або рамки для презентації плаката без пошкодження поверхні, захисне покриття (за необхідності), наклейки або спреї для додаткового захисту від пилу та подряпин.

Техніка виконання: переважно за допомогою програм Adobe Illustrator та Adobe Photoshop на операційній системі MacOS. Процес починається з розробки концепції та створення ескізу в Adobe Illustrator, де визначається розташування тексту та графічних елементів. Далі дизайн переноситься в Adobe Photoshop для ретельної обробки растрових зображень та додавання візуальних ефектів. Особлива увага приділяється використанню кольорової моделі CMYK та забезпеченню роздільної здатності 300 DPI для оптимальної якості друку. Для інтеграції тривимірних елементів проекту використовується Maxon One, який включає потужні інструменти для 3D моделювання, такі як Cinema 4D. Це дозволяє створювати додаткові візуальні ефекти та об'ємні елементи, які потім імпортуються в Adobe програми для подальшої роботи. Після завершення дизайну файли підготовлюються до друку у форматі PDF високої якості або TIFF з дотриманням стандартних кольорних профілів CMYK. Перед друком здійснюється калібрування монітора для точної відтворюваності кольорів та виконуються тестові друки на менших форматах для перевірки кольорової відповідності та композиційних рішень.

Розмір: Фінальний розмір плаката становить 90×60 см з урахуванням невеликих відступів по краях для вирізки та уникнення друкарських відхилень.

Практичне заняття № 5

Тема. Робота з двома типографічними аркушами 60×60 см.

Мета: навчити основам композиції засобами шрифту.

План

1. Провести ознайомлення з прикладами робіт студентів попередніх курсів.
2. Виконати розподіл літер за кількістю студентів.

Матеріал: високоякісний ПВХ-пластик, призначений для ультрафіолетового (УФ) друку. ПВХ забезпечує міцність, довговічність та стійкість до погодних умов, що робить його ідеальним вибором для великих форматів та професійної презентації. УФ друк на ПВХ дозволяє отримати яскраві та насичені кольори з високою деталізацією, а також забезпечує швидке висихання друкованого зображення. Фінальний розмір аркушів становить 60×60 см із врахуванням невеликих відступів по краях для точного вирізання та уникнення можливих друкарських відхилень. Для демонстрації готових робіт використовуються спеціальні профілі або кріплення, що дозволяють ефективно представити аркуші без пошкодження їхньої поверхні.

Техніка виконання: Проект реалізується з використанням Adobe Illustrator для векторної графіки та типографіки, Adobe Photoshop для растрової обробки та візуальних ефектів, Glyphs 3 для створення та модифікації шрифтів, та Maxon One (Cinema 4D) для 3D моделювання. Ці програми дозволяють створювати складні композиції, унікальні шрифти та тривимірні елементи. Перед друком проводиться калібрування монітора, підготовка файлів у форматі PDF або TIFF, виконання УФ друку на ПВХ-пластикових аркушах.

Розмір: 60×60 см, орієнтація за вибором композиції, з врахуванням відступів для монтажу.

Практичне заняття № 6

Тема. Робота над цифровою бібліотекою типографських шрифтів.

Мета: навчити використовувати сучасні комп'ютерні технології в реконструкції.

План

1. Описати основні принципи техніки шрифтової реконструкції.
2. Дослідити можливості відтворення дрібних кеглів способом сканування літер.
3. Скласти список ще неоцифрованих шрифтів.

Матеріал: високоякісний сканер для захоплення літер; комп'ютери з MacOS та програмним забезпеченням Glyphs 3, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop та Maxon One (Cinema 4D); зразки фізичних шрифтів для реконструкції; цифрова бібліотека для зберігання шрифтів; акриловий пластик для оформлення робіт.

Техніка виконання: використання Glyphs 3 для створення та модифікації шрифтів; Adobe Illustrator і Photoshop для обробки сканованих літер; Maxon One для 3D моделювання. Процес включає сканування літер, цифрову реконструкцію шрифтів, створення тривимірних візуалізацій та збереження готових шрифтів у цифровій бібліотеці.

Розмір: 90×60 см.

Практичне заняття № 7

Тема. Робота з шрифтової реконструкції.

Мета: навчити основам дослідження національної шрифтової форми.

План

1. Провести ознайомлення з прикладами українських шрифтів.
2. Виконати розподіл прототипів на основі лєтерингів української шрифтової графіки.

Матеріал: Акриловий пластик застосовується для захисту фотопаперу, гарантуючи збереження якості друкованих робіт при тривалій експозиції; комп'ютери, для друку використовується пігментний плоттерний друк, який забезпечує високу чіткість та стійкість кольорів.

Техніка виконання: Adobe Illustrator для векторної графіки та типографіки, Adobe Photoshop для растрової обробки та візуальних ефектів, Glyphs 3 для створення та модифікації шрифтів, та Maxon One (Cinema 4D) для 3D моделювання. Процес включає аналіз українських шрифтів, цифрову реконструкцію прототипів, створення тривимірних елементів, та інтеграцію різних графічних компонентів.

Розмір: 90×60 см.

Практичне заняття № 8

Тема. Робота з презентації реконструйованого шрифту.

Мета: навчити використовувати шрифт в сучасній бренд-айдентиці.

План

1. Описати основні принципи шрифтової презентації.
2. Дослідити приклади промоматеріалів до комерційних шрифтів.
3. Скласти перелік основних слайдів презентації.

Матеріал: Використовується комп'ютер з MacOS, програмне забезпечення Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Glyphs 3, Maxon One (Cinema 4D) для створення та модифікації шрифтів; програмне забезпечення для створення презентацій (наприклад, Microsoft PowerPoint або Keynote)

Техніка виконання: Створення та модифікація шрифтів у Glyphs 3; обробка графічних елементів у Adobe Illustrator та Photoshop; інтеграція тривимірних елементів за допомогою Maxon One; розробка промоматеріалів у Adobe Illustrator; створення презентаційних слайдів у PowerPoint або Keynote

Розмір: Full HD (1920×1080 px)

Практичне заняття № 9

Тема. Робота з кінетичною типографією засобами двомірної анімації.

Мета: навчити використовувати шрифт в комп'ютерній анімації.

План

1. Провести ознайомлення з можливостями типографіки в монтажних технологіях.
2. Виконати морфінг шрифту аналоговим способом і засобом штучного інтелекту.

Матеріал: комп'ютери з MacOS; програмне забезпечення Adobe After Effects для створення анімації, Adobe Illustrator для розробки векторних елементів; Glyphs 3 для модифікації шрифтів; Maxon One (Cinema 4D) для інтеграції тривимірних елементів; програмне забезпечення для створення презентацій (Microsoft PowerPoint або Keynote).

Техніка виконання: Використання Adobe Illustrator для створення та редагування векторних шрифтів; Adobe After Effects для анімації та кінетичної типографіки; Glyphs 3 для створення та модифікації унікальних шрифтів; Maxon One (Cinema 4D) для додавання тривимірних ефектів. Виконання морфінгу шрифтів аналоговими методами та за допомогою штучного інтелекту для плавних перетворень літер. Створення презентаційних слайдів у PowerPoint або Keynote з налаштуванням на Full HD (1920×1080 px). Експорт анімації у форматі відео (наприклад, MP4) для презентації.

Розмір: Full HD (1920×1080 px).

Практичне заняття № 10

Тема. Робота з кінетичною типографією засобами тривимірної анімації.

Мета: навчити основ тривимірного моделювання шрифтових форм.

План

1. Описати основні принципи тривимірного моделювання.
2. Дослідити приклади сучасної тривимірної типографіки.
3. Скласти план роботи і визначити власний хронометраж для проєкту.

Матеріал: комп'ютери з MacOS; Adobe Illustrator; Adobe Photoshop; Glyphs 3; Maxon One (Cinema 4D); Adobe After Effects.

Техніка виконання: Використання Adobe Illustrator для створення векторних шрифтів; Glyphs 3 для модифікації шрифтів; Cinema 4D для тривимірного моделювання і анімації шрифтових форм; Adobe After Effects для створення кінетичної анімації; експорт анімації у форматі Full HD.

Розмір: Full HD (1920×1080 px).

Практичне заняття № 11

Тема. Робота зі шрифтового перекладу на кириличну основу.

Мета: навчити послідовності виконання роботи з кирилізації.

План

1. Провести ознайомлення з можливостями програм для створення шрифтів.
2. Виконати створення маюскульної абетки.

Матеріал: Adobe Illustrator для розробки векторних елементів шрифтів; програми для кирилізації, такі як Glyphs Mini; цифрові зразки латинських шрифтів для перекладу на кирилицю.

Техніка виконання: Використання Glyphs 3 для створення та модифікації шрифтів; Adobe Illustrator для розробки векторних форм маюскулів, мінускулів і позаабеткових знаків; імпорт латинських символів у Glyphs 3; адаптація та кирилізація символів відповідно до національних стандартів; тестування створеної абетки; експорт шрифтів у форматі OTF або TTF; калібрування монітора та ретельне тестування шрифтових форм на екрані, тестування на друці, підготовка до друку, друк.

Розмір: 60×60 см.

Практичне заняття № 12

Тема. Робота з графічної археології побутового шрифту.

Мета: навчити роботи з лєтерингом і каліграфією у деконструкції і монтажі.

План

1. Описати основні етапи роботи над відтворенням аматорської акциденції.
2. Дослідити приклади різних способів побутового використання шрифту.
3. Скласти план роботи і визначити прототипи для майбутніх акциденцій.

Матеріал: Комп'ютери з MacOS; програмне забезпечення Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Glyphs 3, Махон One (Сінема 4D); дзеркальні фотокамери для полювання на літери; аерографи, балончики для графіті, швабри та інші інструменти для створення та деконструкції графіті; планшети для каліграфії; сканери для захоплення рукописних літеральних форм; акриловий пластик для захисту цифрових робіт.

Техніка виконання: Полювання на літери здійснюється за допомогою дзеркальних фотокамер для збору образів побутових шрифтів. Використовуються аерографи, балончики для графіті, швабри та інші інструменти для ручної деконструкції та монтажу літерних елементів. Adobe Illustrator застосовується для створення та редагування векторних елементів; Adobe Photoshop для обробки зображень та додавання візуальних ефектів; Glyphs 3 для створення та модифікації шрифтів; Махон One (Сінема 4D) для тривимірного моделювання. Планування роботи включає аналіз зібраних літерних форм, деконструкцію існуючих шрифтів та монтаж нових знаків. Після створення цифрових версій шрифтів збирається презентація. Завершальний етап включає підготовку до друку і друк презентаційного плакату.

Розмір: 90×60 см., 1920×1080 рх.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Лабораторна робота в складальному цеху типографії з майстром в.н.	2
2	Лабораторна робота в друкарському цеху типографії з майстром в.н.	2
	РАЗОМ	4

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Самостійна робота до теми 1. Розробити варіанти ескізів типографічних композицій для технології матеріального складання.	10
2	Самостійна робота до теми 2. Розробити варіанти ескізів типографічних плакатів. Підготувати до пігментного друку файл.	10
3	Самостійна робота до теми 3. Розробити варіанти ескізів типографічних композицій. Підготувати до сольвентного друку файли.	10
4	Самостійна робота до теми 4. Відбудова знаків. Програмування шрифтового файлу у комп'ютерних редакторах. Тестування.	10
5	Самостійна робота до теми 5. Розробити анімацію проекту з цифрової типографіки з елементами тривимірного моделювання.	10
6	Самостійна робота до теми 6. Дослідити шрифтову графіку міського середовища. Розробити на основі побутового лєтерингу акцидентну абетку. Зробити переклад на кирилицю сучасних текстових гуманістичних гротесків на основі латиниці.	10

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

1. Підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
2. Написання рефератів, ессе;
3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання;
4. Курсова робота тощо.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- 1) За джерелом інформації:
  - **Словесні:** лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
  - **Наочні:** спостереження, ілюстрації, демонстрація.
  - **Практичні:** реставрація наданого твору з міді (або із сплаву на основі міді)
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача;
- 5) Самостійна робота студентів: виконання індивідуальних завдань за планом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії;
- 2) Створення ситуації пізнавальної новизни;
- 3) Створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичного та індивідуального педнавантаження, де зазначено види контролю.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подану у наступних таблицях.

Критеріями оцінки при усних відповідях виступають: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість та переконаність; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки, а також:

- методи письмового контролю;
- методи практичного контролю;
- дидактичні тести;
- модульний контроль;
- виконання реферату;
- екзаменаційний перегляд.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Форма для заліку

Поточний та періодичний контроль		Сума балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	100
50	50	

Форма для іспиту

Поточний та періодичний контроль		Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2		
			100

12. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма та наскрізна;
4. Наочні матеріали
5. Методичні рекомендації
5. Тематика контрольних, тестових робіт, рефератів.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мітченко В. Естетика українського рукописного шрифту. Київ: Грамота, 2007. 207 с.: іл.
2. Різник М. Письмо і шрифт. Київ: Вища шк., 1978. 152 с.
3. Снарський О. Шрифти в мистецтві художнього оформлення: Альбом-посібник. Київ: Реклама, 1975
4. Campe, Chris & Rausch, Ulrike. Designing Fonts. An Introduction to Professional Type Design. Thames and Hudson, 2020.
5. Dawson, Peter & Frere-Jones, Tobias (Foreword). The Essential Type Directory: A Sourcebook of Over 1,800 Typefaces and Their Histories. Black Dog & Leventhal, 2019.
6. Lupton, Ellen. Thinking with Type: A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, and Students (3rd Edition, Revised and Expanded). Princeton Architectural Press, 2024.
7. McClellan, George E. Practical Typography: A Series of Exercises Explaining and Illustrating the Most Approved Methods Used in Correct Composition, for the Teacher and Student. Legare Street Press, 2022.
8. McNeil, Paul. The Visual History of Type: A visual survey of 320 typefaces. Laurence King, 2017.
9. Ruder, Emil. Typography: A Manual of Design (10th edition). Niggli, 2020. Ambrose, Gavin, Harris, Paul & Theodosiou, Sallyanne. The Fundamentals of Typography (3rd Edition). Bloomsbury Visual Arts, 2020.

Додаткова

- 1.Бібліотека українського мистецтва <http://uartlib.org/>
- 2.Культура України. Електронна бібліотека <https://elib.nlu.org.ua/>
- 3.Електронна бібліотека «Україніка» <http://irbis-nbuv.gov.ua/>
- 4.Національна бібліотека імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
- 5.[instagram.com/designmajsternya/](https://www.instagram.com/designmajsternya/)
- 6.[facebook.com/designmajsternya/](https://www.facebook.com/designmajsternya/)
- 7.Відкриті державні реєстри;
- 8.Оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій;
- 9.Відкриті бази даних.